

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/54/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313204878
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2014:5313204878.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o maloleté deti M. L., O.. X.X.XXXX a U. L., O.. XX.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matky K. L., O.. X.X.XXXX, V. F. XXX, Z. a otca L. L., O.. XX.XX.XXXX, V. P. XXX, v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

I. Návrh zamietam.

II. Žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Dňa 20.5.2013 navrhovateľ - otec podal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti na M. L., O.. X.X.XXXX a U. L., O.. XX.X.XXXX. Na M. platí 80 €, na U. 65 €, spolu 145 €. K platbe bol zaviazaný rozsudkom Okresného súdu v Čadci č. konania 10P/29/2011 zo dňa 21.12.2011. Dôvodom pre zníženie je skutočnosť, že 28.5.2013 bude prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a nebude mať žiadne finančné prostriedky na zaplatenie výživného. Výživné žiadal znížiť na minimum 30 % životného minima. Okrem toho má ešte aj exekučné príkazy, v rámci ktorých sa mu zráža výživné. Celkový dlh je vyše 5000 €.

Matka so znížením výživného nesúhlasila. Uviedla, že výživné bolo naposledy zvýšené právoplatným rozsudkom zo dňa 3.2.2012. Ku dňu 27.2.2014, za dobu dvoch rokov, sa zvýšili náklady na M. aj U.. U. aktívne športuje v oblasti futbalu, čo zvyšuje náklady na oblečenie, hygienu, cestovné, stravu a iné výdavky. M. je v pubertálnom veku a taktiež sú zvýšené výdavky na stravu, oblečenie, kultúru, hygienu. Sú tu dôvody na zvýšenie výživného a nie na zníženie výživného. Okrem toho matka má s novým partnerom dve maloleté deti - K. X. a Z. X., čím matke vznikli náklady na vyživovanie ďalších dvoch osôb.

Lustráciou živých sporov na čl. 16 spisu mal súd zistené, že navrhovateľ bol trestne stíhaný vo veci sp. zn. 1T/269/2004 za nedovolenú výrobu a držbu omamných a psychotropných látok, vo veci 3T/86/2009 za prečin zanedbania povinnej výživy, 2T/4/2010 prečin zanedbania povinnej výživy, 1T/132/2011 prečin zanedbania povinnej výživy, 2T/100/2012 prečin zanedbania povinnej výživy. Z ostatných súdnych sporov uvedených na čl. 16 spisu je zrejmé, že navrhovateľ má veľké množstvo exekučných konaní, v rámci ktorého sú vymáhané prevažne sumy výživného (8Er/199/2009, 8Er/659/2010, 6Er/55/2011, 5Er/162/2011, 16Er/512/2011, 16Er/288/2012, 16Er/483/2012).

Z vyjadrenia Obce P. čl. 17 mal súd preukázané, že navrhovateľ býva v spoločnej domácnosti so svojim otcom, v obci sa správa slušne, nebol riešený priestupkovou komisiou.

Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na čl. 18 spisu mal súd zistené, že z manželstva pochádzajú dve maloleté deti, matka býva v spoločnej domácnosti s druhom P. X. v 2-izbovom byte v obci X. O. M.. Druh matky pracuje ako živnostník a z ich vzťahu pochádzajú ďalšie dve maloleté deti. Matka K. L. je nezamestnaná, je na predĺženej materskej dovolenke, jej príjem tvoria prídavky na 4 deti a náhradné výživné zo sociálneho oddelenia. Podľa uvedenia matky otec maloletých detí L. L. bol prepustený z výkonu trestu v máji 2013. Výživné na deti nezasiela, preto požiadala o náhradné výživné sociálne oddelenie. Maloleté deti otca zo začiatku navštevovali, ale aj to prevažne kvôli dedkovi. Maloletá M.O. L. je žiačkou 8. ročníka základnej školy, maloletý U. je žiakom 5. ročníka základnej školy. Zdravotný stav detí je dobrý. U. vo voľnom čase sa venuje futbalu, je členom Slovenského futbalového zväzu. S touto aktivitou má matka pravidelné výdaje na nákup športového odevu, obuvi. Kolíznemu opatrovníkovi sa nepodarilo skontaktovať s otcom L. L.. Matka sa o deti riadne stará, v domácnosti bol udržiavaný poriadok. Kolízny opatrovník doporučil návrh otca o zníženie výživného zamietnuť. Došlo k zníženiu príjmu na strane matky a k nárastu výdavkov maloletých detí.

Z vyjadrenia Mestského úradu v Z. čl. 19 mal súd preukázané, že matka je rozvedená, evidenčne vedená Z., F. XXX, zdržiava sa však v obci X. O. M., kde žije so svojim druhom P. X., X. O. M. XXXX v obecnom 2-izbovom byte s dvoma deťmi z bývalého manželstva, dvoma deťmi, ktoré má s druhom. Nie je vlastníčkou žiadnej nehnuteľnosti, nie je zamestnaná, je na predĺženej materskej dovolenke. Jej príjmom je rodičovský príspevok 195 €, 4-krát prídavky na deti 88,04 € a náhradné výživné zo sociálneho oddelenia ÚPSVaR. Otec sa s deťmi nestretáva. Zo strany občanov neboli na matku vznesené žiadne pripomienky ani sťažnosti. Ani mestský úrad neriešil žiadne priestupky. Prác organizovaných mestom sa nezúčastňovala.

Otec na pojednávaní dňa 27.2.2014 uviedol, že nie je pravdou, že deti chodia len za dedkom. Idú pozrieť aj dedka, ale následne sú pri otcovi a otec sa im venuje. Taktiež uviedol, že nie je evidovaný na úrade práce, pretože neposkytol úradu práce súčinnosť. Bol vyradený z evidencie. Dostal ponuku pracovať v Č. P. Č. v prevádzke, v zámočnickej dielni, kde by jeho príjem bol 440 € mesačne. Keď si spočítal svoje náklady, tak sa mu neoplatilo pracovať za takúto sumu. Z tohto dôvodu nenastúpil do zamestnania a bol vyradený z evidencie.

Z vykonaných dôkazov zistil nasledovný skutkový stav a vyvodil nasledovné skutkové a právne závery.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Rodičia maloletých detí M. a U. spolu nežijú. Rodičovskú dohodu neuzavreli, preto bolo povinnosťou súdu rozhodnúť o úprave práv a povinností k maloletým deťom.

V nadväznosti na § 78 ods. 1 Zákona o rodine súd skúmal, kedy bolo naposledy rozhodnuté o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom a či došlo k zmene pomerov od poslednej úpravy. Naposledy bolo o vyživovacej povinnosti rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu v Čadci č. konania 10P/29/2011-33 zo dňa 21.12.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.2.2012. Týmto rozsudkom bolo zvýšené výživné, ktoré bolo naposledy určené rozsudkom 14P/43/2009-26 zo dňa 15.4.2009 na maloletú M., O.. X.X.XXXX zo sumy 66 € na sumu 80 € mesačne a na maloletého U., O.. XX.X.XXXX zo sumy 50 € mesačne na sumu 65 € mesačne s účinnosťou od 5.10.2011.

Súd skúma zmenu pomerov od posledného rozhodnutia. Nemôže zmeniť právoplatné a vykonateľné rozhodnutie a opätovne preskúmať podmienky, za ktorých bol vydaný rozsudok č. konania 10P/29/2011-33 zo dňa 21.12.2011. Súd nemôže opakovane posudzovať podmienky, za ktorých bol tento rozsudok vydaný. Podmienky musí rešpektovať, rovnako ako aj záväzný a právoplatný rozsudok. Zmena rozsudku a zmena vyživovacej povinnosti v nadväznosti na § 78 ods. 1 Zákona o rodine je možná len pri zmene pomerov, ktorú musí preukázať navrhovateľ, v tomto prípade otec. Návrh na zníženie výživného zo sumy 80 € na maloletú M., 65 € na maloletého U. na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podal dňa 20.5.2013. Od právoplatnosti rozsudku, od 3.2.2012, do 20.5.2013, do podania návrhu na zníženie výživného, uplynula doba jedného roka aj troch mesiacov. Bolo povinnosťou navrhovateľa - otca preukázať, že za túto dobu došlo k takej podstatnej zmene pomerov na jeho strane, ktorá odôvodňuje zníženie výživného.

Súd dospel k záveru, že počas tejto doby bol navrhovateľ vo výkone trestu odňatia slobody za neplnenie vyživovacej povinnosti. Táto skutočnosť z hľadiska súdnej praxe sa nepovažuje za podstatnú zmenu pomerov na strane otca. Bolo jeho povinnosťou zabezpečiť si také príjmy, aby si plnil svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči deťom. Vzhľadom k tomu, že ju neplnil dobrovoľne alebo v potrebnom rozsahu, bol vo výkone trestu odňatia slobody. Túto okolnosť však nemožno pripísať na ťarchu maloletých detí. Do tejto situácie sa dostal otec svojím spôsobom života a neplnením si vyživovacej povinnosti. Túto okolnosť - pobyt vo výkone trestu odňatia slobody a z tohto dôvodu nedostatok finančných prostriedkov, súd nevyhodnotil ako podstatnú zmenu pomerov na strane otca.

Súd rozhodoval dňa 27.2.2014, návrh na zníženie bol podaný dňa 20.5.2013, ale navrhovateľ - otec bol prepustený z výkonu trestu odňatia už dňa 28.5.2013. Ku dňu pojednávania teda ubehla doba jedného roka odvtedy, ako bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody. Za tento čas si mohol zabezpečiť zamestnanie. Na pojednávaní uviedol, že nie je evidovaný na úrade práce, bol vyradený pre nespokuprácu, pretože odmietol prijať zamestnanie v zámočnickej dielni v Č. P. Č., kde by bol jeho príjem dosahoval 440 €. Súd dospel k záveru, že v nadväznosti na § 75 ods. 1 Zákona o rodine túto okolnosť treba vyhodnotiť ako okolnosť, že povinný, teda otec, sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku. Radšej volil príjem 0 € a nezamestnanosť ako prácu a príjem 440 €. Z tohto príjmu, po odpočítaní výživného 145 € (65 + 80), by ostalo otcovi - navrhovateľovi k dispozícii na jeho život, stravu, spotrebu energie 295 €, čo súd považoval za primeranú sumu. Okrem toho otec maloletých detí nemá deti v osobnej starostlivosti na rozdiel od matky, preto má možnosť zvýšiť príjem a zabezpečiť vyššie výživné pre deti i pre svoju osobu.

Skutočnosť, že matka maloletých detí má s druhom dve maloleté deti - K. X. a Z. X., súd vyhodnotil tak, že vyživovaciu povinnosť voči týmto deťom nemá navrhovateľ, nie je ich biologickým otcom. Avšak voči týmto dvom maloletým deťom má vyživovaciu povinnosť matka, a preto okrem maloletej M., U. sa jej zvýšila vyživovacia povinnosť aj na maloletú K. a Z.. Zároveň ju to obmedzuje v možnosti zamestnať sa a zvýšiť príjem do rodiny, čo súd vyhodnotil ako zmenu pomerov na strane matky, teda ďalší dôvod,

pre ktorý nemohol konštatovať, že na strane otca došlo k takej zmene pomerov, ktorá ho oprávňuje požadovať znížené výživné.

Taktiež súd zistil, že na strane maloletých detí došlo k podstatnej zmene pomerov, od posledného určenia vyživovacej povinnosti ubehla doba dvoch rokov, zvýšili sa cenové relácie, ktoré súd v nadväznosti na § 78 ods. 3 Zákona o rodine musel brať do úvahy, v príčinnej súvislosti s rastom, školou, sú zvýšené náklady na hygienu, stravu, školu, šport, kultúru. Boli by tu dané dôvody na zvýšenie výživného na maloleté deti a nie na zníženie vyživovacej povinnosti.

Všetky uvedené okolnosti súd vyhodnotil vo vzájomných súvislostiach tak, že na strane navrhovateľa - otca nedošlo k podstatnej zmene pomerov. Nie je dôvod na zníženie vyživovacej povinnosti k maloletej M. a k maloletému U.. Návrh na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol. Súd konštatuje, že nie každý nedostatok finančných prostriedkov je aj dôkazom o tom, že ten-ktorý subjekt si nedostatok finančných prostriedkov subjektívne nezavinil. V tomto konkrétnom prípade príčinou nedostatku finančných prostriedkov na strane navrhovateľa sú subjektívne príčiny, odmietnutie zamestnania s príjmom 440 €, dlhodobý spôsob života, ktorý ho dostal do takejto finančnej situácie, v ktorej sa nachádza. To však nie je dôvod, pre ktorý by bolo potrebné znížiť výživné a presúvať ťarchu takéhoto spôsobu života navrhovateľa na maloleté deti. Záujem maloletých detí podľa zákona o rodine je prvoradý v porovnaní so záujmom rodičov. Rodičia nemôžu žiť na úkor maloletých detí a plnenia vyživovacej povinnosti voči nim.

O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. a) OSP, § 81 ods. 1 OSP, § 176 ods. 1 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.